

бути впевнений в існуванні свідомості у штучно створеного об'єкта?

Таким чином, проблему наявності, взагалі, можливості свідомості у комп'ютера або іншого штучно створеного об'єкта, а також сам тест Тьюрінга, слід розглядати в більш широкому контексті. А саме, в контексті проблеми пошуку цих засобів, завдяки яким люди могли б переконатися в існуванні свідомості однієї людини у другій, так, як ми можемо переконатися в існуванні *рук* і *ног* у інших людей.

БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС: ГЛОБАЛІЗАЦІЯ І НАЦІОНАЛЬНО-МЕНТАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ

Доп. - Вусик О., ЕМ-51

Наук. кер. – ст. викл. Опанасюк В.В.

Соціокультурний розвиток сьогодення визначається появою складної і суперечливої тенденції, що здобула назву глобалізації. Породжена науковою і технічною могутністю людства, вона, як результат створених інформаційних технологій і комп'ютерних мереж, телекомунікаційних і транспортних систем, ринкової взаємодії, небаченої досі інтенсивності руху капіталів, товарів, послуг і людських потоків, у світовому масштабі перетворилась на домінуючу характеристику сучасного поступу людства. У глобалізацію виявляється втягненим, – хоча і з неоднаковою інтенсивністю, – увесь світ.

В умовах глобалізації вища освіта набуває нових функцій і завдань. Так в умовах глобального ринку вона перетворюється на економічний фактор. Завдання вищої освіти полягає і в підготовці майбутніх фахівців до роботи в нових організаційних структурах, і в сприянні розповсюдженню інформаційних технологій. Унаслідок цих вимог, освіта в усьому світі швидко реформується. Реформується як за змістом, так і за формою. Причому реформа форми, тобто навчального процесу, – є сьогодні домінуючою і неминучою стороною змін.

Об'єктом дослідження є система освіти України, її національно-ментальні особливості на тлі загальноєвропейської глобалізації освіти. Предмет аналізу – це протиріччя, спричинені Болонським процесом. З одного боку, приєднання України до Болонського процесу є найкоротшим шляхом до радикалізації і модернізації освіти, а з іншого – несе потенційну загрозою збереженню національно-ментальних особливостей.

Завдання дослідження полягають у тому, щоб розглянути проблеми, що торкаються інтеграційних процесів у сфері освіти України, вивчити можливості приєднання державних закладів освіти до Болонського процесу за умови збереження національних особливостей освіти, що склалися протягом багатьох років.

Основні принципи створення зони Європейської вищої освіти можна визначити як шість цілей Болонського процесу: введення двоциклового навчання; запровадження кредитної системи; формування системи контролю якості освіти; розширення мобільності студентів і викладачів; забезпечення працевлаштування випускників та привабливості європейської системи освіти.

Передбачається, що це призведе до консолідації зусиль наукової та освітянської громадськості й урядів країн Європи для істотного підвищення конкурентноздатності європейської вищої освіти і науки у світовому вимірі. Але разом з тим Болонський процес може привести до нівелювання національно-ментальних та культурних особливостей країн.

За рейтингом розвитку людського потенціалу сьогодні Україна знаходиться на 74 місці серед 162 країн світу. Це значить, що необхідно визначити освіту у якості найголовнішого пріоритету державної політики.

Від часу проголошення незалежності в Україні здійснено ряд важливих кроків щодо збереження колишньої системи освіти, її реформування у відповідності з потребами практики, формування власної національної моделі освіти, яка б забезпечила потреби національного державотворення, культурного відродження. Але наближається новий етап

розвитку освіти, що характеризується як етап її модернізації в контексті вимог Болонського процесу, входження в європейський освітній простір.

Вимагаючи певної міри стандартизації, Болонський процес не ставить за мету нівелювання чи поглинення національних систем освіти. Приєднуючись до нього, українська освіта, як і системи освіти інших країн, має залишитись тотожною сама собі. Одночасно, всі системи мають вийти на спільні пріоритети, зрозуміти і визнати одна одну як співрозмірні.

Таким чином, радикалізація української освітньої системи передбачає створення взірців та ідеалів, які б забезпечили збереження її самоідентичності, що склалася в рамках кращих національних традицій.

ПРОБЛЕМА СВОБОДЫ ВОЛИ В ТВОРЧЕСТВЕ Ф.М. ДОСТОЕВСКОГО

Докл. – Хворост А., ПР-32

Науч. рук. – к.филос.н., доц. Козинцева Т.А.

Основная философская проблема, развитая Достоевским в романе «Преступление и наказание» - проблема свободы воли (философское понятие, обозначающее проблему самоопределения или детерминирования человека в своих действиях. От нее зависит признание ответственности человека за свои поступки). Эта проблема и ее решение с позиции автора выражена в образе, мыслях и поступках главного героя Родиона Раскольникова.

Образ Раскольникова – двойственный и неоднозначный. В нем борются два противоположных начала – сострадание и бесчувственность. Даже его фамилия, имя и отчество отражают это внутренне противоречие. (Родион – «роза» (символ красоты), Роман – «римский воин» (жестокость, жажда власти), Раскольников – раскол)

Достоевский наделяет каждого человека правом на жизнь, на обеспеченное и полноценное существование. Это